
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מקונפליקט לפיוס ביחסים בין עמים ומדינות - 54715

תאריך עדכון אחרון 27-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חקר סכסוכים, ניהולם ויישובם

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר יהודית אורבך

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yehudith.auerbach@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב 12:30-13:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס ידון בשאלות הבאות: מהם ההבדלים בין סוגים שונים של סכסוכים בינ"ל ותוך מדינתיים; מהם ההבדלים בין התהליכים השונים (כגון ניהול, פתרון, פיוס) לסיום סכסוכים? מה משמעותו של הממד התרבותי-דתי בליבוי קונפליקט וביישובו? מה מקומם של נרטיבים בליבוי וביישוב סכסוכים? מהם היתרונות והחסרונות של מנגנונים שונים לפתרון ולפיוס כגון: סליחה והתנצלות, ועדות אמת ופיוס, פיצויים, הכלת נרטיבים? כיצד מתמודדות פרדיגמות שונות מיחב"ל ומדיסיפלינות רלוונטיות אחרות (למשל פסיכולוגיה חברתית ותקשורת) עם סוגיות אלה?
שאלות אלו יידונו לאור מחקרים תאורטיים וע"ס בדיקת מקרי חקר של סכסוכים בינ"ל ותוך מדינתיים בעיקר בתקופה האחרונה .

מטרות הקורס:

מטרת הקורס לתת לסטודנטים כלים להבנת מורכבותם של סכסוכים תוך מדינתיים ובינלאומיים בעידן המודרני ולהערכת הדרכים הרצויות והמצויות ליישובם ולהשגת פיוס בין הצדדים .

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להשוות בין מנגנוני סיום סכסוכים ולבצע עבודות חקר עצמאיות בנושא, להציג עבודת חקר / מצגת בפני קהל ולהגן עליה - כמקובל בכנסים מדעיים.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: השיעור יתנהל במתכונת של דיאלוג בין המרצה והסטודנטים ויתבסס במידה רבה על השתתפות פעילה של הסטודנטים. לקורס יוזמנו גם מרצים אורחים שיציגו היבטים מסוימים של הנושאים הנידונים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעורים 1-2: מתי צריך פיוס? ההבדל בין סוגים שונים של סכסוכים

שיעורים 3-4: מה בין "פיוס" ותהליכים אחרים לסיום סכסוכים?

שיעורים 5-6: הממד התרבותי-דתי בקונפליקט ובפיוס

שיעורים 7-8: סליחה והתנצלות

שיעורים 9-10: פיצויים

שיעורים 11-12: ועדות אמת ופיוס

שיעורים 13-14: הכלת נרטיבים כדרך לפיוס

חומר חובה לקריאה:

פריט המסומן בכוכבית הוא חובה ,

שיעורים 1-2 ההבדל בין סוגים שונים של סכסוכים

*Kriesberg, L. (1998). *Intractable conflicts*. In E. Weiner (Ed.), *The Handbook of interethnic coexistence* (pp. 332-342). New York: Continuum.

*Bar-Tal, D. (1998). *Societal beliefs in times of intractable conflict: The Israeli case*. *International Journal of Conflict Management*, 9, 22-50.
<http://virtual2002.tau.ac.il/users/www/59170/B>

שיעורים 3-4: מה בין "פיוס" ותהליכים אחרים לסיום סכסוכים?

*Feldman L. G. (1999). *The principle and practice of reconciliation in German foreign policy: Relations with France, Israel, Poland and the Czech Republic*. *International Affairs*, 75, (2), 333-356.

*Auerbach, Y. (2009). *The reconciliation pyramid-A narrative-based framework for analyzing identity conflicts*. *Political psychology*, 30, 2, 291-318.
Hauss, C. (2021) *Reconciliation-part 2: Making reconciliation happen*
<https://www.beyondintractability.org/essay/reconciliation-part2>

*Kriesberg, L. (2007). *Reconciliation: Aspects, Growth, and Sequences*. *International Journal of Peace Studies*, 12, 1.

שיעורים 5-6: הממד התרבותי-דתי בקונפליקט ובפיוס

*Abu -Nimer, M. (2001). *Conflict resolution, culture and religion: Toward a training model of interreligious peacebuilding*. *Journal of Peace Research* 38, (6), 685-704.

*רייטר, י. (2010). דת כחסם בפני פשרה בסכסוך הישראלי-פלסטיני. בתוך י. בר-סימן טוב. חסמים לשלום בסכסוך הישראלי-פלסטיני. עמ' 294-324. ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל.
שיעורים 7-8: סליחה והתנצלות

*Gibney, M., & Roxtrom, E. (2001). *The status of state apologies*. *Human Rights Quarterly*, 23, 911-939.

*Auerbach, Y. (2004). *The role of forgiveness in reconciliation*. In Y. Bar-Siman-Tov (Ed.), *From conflict resolution to reconciliation* (pp. 149-175). New York: Oxford University Press.

Wohl, J. A.M., Honsey, M.J. and Philpot, C.R. (2011) *A critical review of official public apologies: Aims, pitfalls, and a staircase model of effectiveness*. *Social Issues and Policy Review*, 5 (1): 70-100.

Zarakol, A. (2010). *Ontological (In)security and state denial of historical crimes: Turkey and Japan*. *International Relations*, 24, 1 3-23.

Lowenheim, N. (2009). *Haunted past: Requesting forgiveness for wrong doing in international relations*. *Review of International Studies*, 35, 531-555.

שיעורים 9-10: ועדות אמת ופיוס

*Brahm, E. *Truth commissions. Beyond Intractability*. Eds. Guy Burgess and Heidi Burgess. *Conflict Research Consortium, University of Colorado, Boulder*. Posted: June 2004. http://www.beyondintractability.org/essay/truth_commissions/

*Gibson, L.G. (2005). *The Truth about Truth and Reconciliation in South Africa*. *International Political Science Review*, 25, 4 341-361.

*Du Toit, F. (2017). *A broken promise? Evaluating South Africa's reconciliation process twenty years on*. *International Political Science review* 38 2 :169-184.
59170/B

שיעורים 11-12: הכלת נרטיבים כדרך לפיוס

*Dwyer, S. (1999). *Reconciliation for realists*. *Ethics and International Affairs*, 13, 1, 81-98.

*אורבך, י. (2010). נרטיבים לאומיים ביישוב סכסוך בעל אופי זהותי בתוך י. בר- סימן-טוב. חסמים לשלום בסכסוך הישראלי-פלסטיני. עמ' 158-187. ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל. ספרות מומלצת להרחבת הידע בנושאי הקורס: רשות

Tavuchis, N. (1991). *Mea culpa: A sociology of apology and reconciliation*. Stanford: Stanford University Press.

Wiesenthal, S. (1969). *The Sunflower*. New York: Schocken Books.

Ignatieff, M. (1999). *The warrior's honor: Ethnic war and modern conscience*. London: Random House Vintage Books.

Long, W.J., & Brecke, P. (2003). *War and reconciliation: Reason and emotion in conflict resolution*. Cambridge, Mass.: The MIT Press.

Tutu, D. (1999). *No future without forgiveness*. New York: Doubleday.

Worthington, E.L. (Ed.), (2005). *Handbook of forgiveness*. New York: Routledge.

Worthington, E.L. (2006). *Forgiveness and reconciliation: Theory and application*. New York: Routledge.

חומר לקריאה נוספת:

כלול ברשימה

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 50 %

מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 20 %

השתתפות פעילה / עבודת צוות 10 %

מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
20 %

מידע נוסף / הערות:

- כל סטודנט/ית או זוג סטודנטים יבחר מקרה של סכסוך בינ"ל או תוך מדינתי (לא הסכסוך הישראלי פלסטיני) שעבר בהצלחה (או שלא בהצלחה) ניסיונות פתרון/פיוס ויגיש הצעה לעבודת סיכום עד חודשיים לאחר תחילת הסמסטר.

הרצאה משמעותה הצגת מאמר מחומר הקריאה בכתה או הצגת טיוטה ראשונה של עבודת הסיכום

עבודת הסיכום תהיה בהיקף של כ-10-8 עמודים ותכלול כ-4 מאמרים תאורטיים וכן מאמרים אמפיריים לביסוס הדוגמה שתיבחר להדגמת המסגרת התאורטית. במקרה שזוג סטודנטים מגיש יחד היקף החומר שעליו מתבססת העבודה וכן מספר העמודים יגדל בלפחות 50% וכ"א מהסטודנטים המגישים יסביר מה היה חלקו בעבודה.

ההצעה (מצוינת לעיל תחת הכותרת "הגשת תרגילים") תהיה בהיקף של כ-3-2 עמודים לפי הנחיות שיועלו במודל

סטודנטים המעוניינים בכך יכתבו עבודה סמינריונית בנוסף למטלות הקורס ויקבלו נ"ז נוספות; העבודה הסמינריונית יכולה להתבסס על עבודת הסיכום ולהרחיבה באופן משמעותי יש להגיש מטלת סוף קורס בהתאם לנהלי הוראה ולמידה גם במקרה בו נבחר להגיש עבודה סמינריונית. עבודת הסמינר תוגש בנפרד מעבודת סוף הקורס ויינתן לה ציון נפרד. העבודה הזו תכלול כ-9-8 מאמרים תאורטיים וכ-5 מאמרים אמפיריים. היקף העבודה כ-30-25 עמודים. קבלת ציון 60 בכ"א מהמרכיבים היא תנאי הכרחי למעבר בקורס